

Ühenduses on jõud.

Igäüks meist on märganud, et üksainus elav süsi võib läidata suure hulga külmi, kui nad on koondatud tema ümber, kuid meie teame ka väga hästi, et hulk elavaid süsa laialipillatuna kiiresti kustub. Ega inimestegagi pole lugu teisiti: koondues ühise aate teenistusse lööb põlema hulkades vaimustustuli; rühitakse täis teoindu ühise eesmärgi poole. On ainult vaja neid inimesi laiali ajada, ja kohe hakkab raugema töötahe, jahtub vaimustustuli ja terve liikumine soikub.

Oleme liitunud meiega Rahvaülikoolis ühiseks pereks, töötades ühtlase põhikirja alusel, mis peaks olema kirjutatud meie südamesse: armasta elu, mis oma põhiloomult nii jumalik on, armasta tööd, sest ainult selle varal sa võid teha enda kui ka ligimese elu kaunimaks, armasta kodumaad, kus su vanemad on elanud, kannatanud, võidelnud ja võitnud ning kus su järeltulijad pärast sind elavad, su tööd jätkavad, edasi arendavad põlvest põlveni.

Oleme kui hõõguvad söed, mida nägemata käsi on laiali pillutanud üle meie kodumaa. Kui kaua lahus oleme, jahtume ehk meiega. Kuid meil on võimalus jääda nägematute sidemete kaudu ühiseks tervikuks, mis oma jõudu ammutab meie tulekoldest — Rahvaülikoolist. Ühinegem siis, kaasvõitlejad, tugevaks vilistlaskoguks. Juubeli aasta andku selleks hoogu. Kui praegusel silmapilgul on vilistlaskogu liikmete arv üle kaheksaja, siis tõusku see juubelipäevaks vähemalt kolmesajani. Seda peaks ometi võima emake rahvaülikool enda aupäeval oma lastelt loota, et nad teine teisele sõbralikult käe sirutaks, kõik tema ümber koguks, temalt uut jõudu, uut tuld saama. Tuli ei tohi kustuda.

Selle soovi ja lootusega tervitab Rahvaülikool oma lapsi.

Rahvaülikooli laste laul.

Kaks on kodu meil — kallimaid paiku,
jõulätet, sihtide algust:
Teokätel üks on kesk väljade vaikust
ja teine me aadete valgus!

Vaimustust saama, me väljadelapsed,
tormame tarkustepäikselt —
tulles sealt iga meist õnnesepp vapper
ja külvaaja kodumaal väiksel!

Kaks on kodu meil — kallimaid paiku,
jõulätet, sihtide algust:
Teokätel üks on kesk väljade vaikust
ja teine me aadete valgus-

Leida.

Uue rahvusliku ärkamisaja puhul.

Noored — kui paljud pole meist õppides meie ajaloost 1870-date aastate ärkamisaega kahetsenud, et me siis ei elanud, et me ühes teistega ärgata ei võinud! Oleme kahetsenud oma aatelagedat kaasaega, vaimlist kriisi ja mõõna, oleme kadetsenud õnnelikke, kes siid said käed külge panna, kui „rahvast“ ehitati.

On meil seks kahetsuseks põhjust? Ei! Me oleme elanud suurtel murrangu- ja pöördeaegadel. Paljud meist mäletavad ilmasõda meist mööda ja üle rulluvat; vabadusvõitlust teab igauks. Sellele järgnev „Gründertum,“ tõusu aeg ja — ka langus: kõik on alles eilane. Ärgem kaevakem, et elame aateja vaimulagedal ajastul, tegudevaesel ajastul; kord tunnistab ajalugu, et oleme elanud suurel ja tähtsal perioodil, kord tunnistame seda isegi.

Aga suur aeg nõuab meilt ka midagi; ennastsalgavat püsivust, kindlust, vankumatust, tahet. Ta üksnes ei anna, ta võtab ka. Kus puid raiutakse, seal lendavad laastud; kus uut ehitatakse, seal vana lõhutakse.

Ärgem kurtkem siis ka mitte, kui mõnelegi tarbetusele on piir pandud, kui mõnelegi laiutamisele lõpp on tehtud. Ammuks see oli, kui lugesime meie tookordist poliitilist elu tema sel kujul paheks, kus loov töö ei saanud sigida; nüüd mõtleb mõni, et kui igamees ei saa nii kisendada, kuidas kõri kasvanud, et see on ülekohus.

Kuid eestkätt — meie ajastu on rahvuse ajastu. On tulnud uus ärkamisaeg ja see on võimsam ja suurem esimesest. Kuna tollal võõra võimu all olime, teeme nüüd, kuis süda tunneb. Sellepärast: kõigile, mis ühenduses selle uuestisünniga, uue ärkamisega, käed külge! Olgu need siis uued rahvuskultuursed üritused, kõigi rahvakihtide ühistöö või minugi poolest selline rahvusline aktsioon, nagu on seda nimede eestistamine! Et kord tulevikus, kui meilt küsitakse: kas olid ka seal, võiksimme vastata: ka seda tegin mina kaasa!

Peale pikaajalist omavahelisi kihihuvilisi võitlusi ja vägi-kaika vedamisi on meil neist rahu maapeal. Kasutagem seda rahu õieti, et ei pettukis meist need, kes meie peale lootnud. Elas üks mees, kes tagasihoidlikkuses nimetas oma elutööd tuuletallamiseks, kuid kes siiski enam korda saatis **tuuletallajana**, kui mõni teine oma **elutööga**. Noori ta armastas, kuigi ta enese aastad olid vanaduse sees, neile ta lootis. Ta oli prohvet, kes nägi tulevaid aegu ette. Mis on tema viimased sõnad ta mälestuste lõpul? Noortele on need ja kõlavad: meie maa tarvitab mehi. Kui ei ole noorte arvates veel kõik nagu olla võiks — teie aeg tuleb, koputab juba ukse taga.“ Nüüd on see aeg käes. Tarvitagem teda õieti, et oleks häämeel sest meile ja temale. Tema ainus mure oli, et ta ei saa näha, mis saab

lõpulikult meie Eestist. „Me oleme liig paljudeks parteideks lõhki kärastatud, meil on meie praeguse keskpõlve hulgas liig palju kosmopoliite, meie luuletajad ja kirjanikud ei ole nii vaimustatud isamaalased, kui mina neid tahaks näha. Meie noorus küll on teistsugune, sellel on jälle tuld ja vaimustust. Noorusele mu tervitus! Ja kui peaks tulema, et kuulen murukamara all maa müdisevat teie võitlustest, ei ma siis püsi mulla all, vaid mu hall habemetutt keeritab teie keskel.“

Nii kirjutas meie soojema südamega kirjanik paar aastat enne oma surma. Ta oli vanapõlve mees, kes esimese ärkamiseaja kaasa oli teinud. Teist ta enam ei näinud. Noored! Näidake, et meie tema lootusi ei peta — et me suudame võidelda teadmises, et tema viibib meie keskel — et me kellegi lootusi ei peta, kes tuleviku meie hoolde usaldanud.

Pärnumaa, 12. V 35. H a r i v a l d T a l i g a (H. Gerberson).

Lahkumisel.

Sädeleb kevadpäike — hõiskab armastus inimsüdameis.

Me ei tea mis tähendab sinu korduv tagasitulek, kevade!
— Ei tea kuid naudime sind.

Õitsevad lilled. . . valged ja helesinised, need kevade joobnustajad. Levitavad vaevalt tuntavat aroomi, punudes võluringe südames, äratades hinges unistusi.

Tasa — — — kuulata — kusagil hinge tagamail heliseb midagi kurvalt, — kaebab ja nutab. Mure laulab — suigutab südames rõõmu. . . See on kaebus selle järele, mis oli ja mida varsti enam ei ole.

Palju on hallsilmalisi kevadlilli õitsemas, kuid rohkem oli siin õnne hetki.

Heliseb hinges kurbuse akkord. . . — Siis tõesti nii lähedale jõudnud to päev mil ütleme viimast kord „Elage hästi“.

Lahkuma peame sinust, kool. Peame lahkuma neist õpetajaist, kes meid suurima andumusega õpetanud, näidates kõrgeid ja aatelisi eesmärke. Kes meid on juhtinud kõigepealt meie eneste salapärase varanduste juurde. Näidates milliseid võimeid ja jõude peidab inimhing, milliste uskumatute piirideni võib inimene arendada ja kujundada neid jõude, kui ta vaid tahab.

Siin on muutunud silm selgemaks, vaim vastuvõtlikumaks. Elu näib muutuvat endisest sügavamaks, väärtuslikumaks.

Elu rajades unistame võimalikult ka kuulsusest ja rikkusest. Oleme kuulnud ilusaist kalliskividest, suurtest kullalademeist — tahaksime vast osakesegi sellest omandada. — Siis ei pea unustama, et igäiks meist omab väärtuslikuma varakambri, — mida ta kaasas kannab ja mida meilt keegi ei saa röövida. Selles varasalves sädelevad ilusad, ilusad kalliskivid — need on meie mälestused kaunitest elamustest.

Ja mälestus Rahvaülikoolist on kõige ilusam, sädelevam ja väärtuslikum, kalliskivi, mida meie oma varasalve võime panna, kust ta selle salve avades helgib meile soojust ja valgust, mida vajame oma elus nii palju.

H e l i.

Mõningaid sihtjooni.

Inimene muudab oma tõekspidamisi nii, nagu seda taile ajavaim ette dikteerib. —

Ka meie, noored, oleme endi lühikeses elus tähele pannud mõningaid muutusi. Omavanuste noortega mäletame aegu, kus noorustule lõomavusel leidsime tegevusiha küla simmaneil, lastes rehetoa auklisel põrandal või keerutusplatsil kiige ail vabalt väljapääseda pakitsevail tunnetel; mattes pöörasesse polkarütmi kogu oma maise olemise, ja tundes seejuures, nagu peakski nii sõudma rõõmusärase tulevikumaa poole. Tolle aja meiesuguste noorte hüüdsõnaks oli: tantsida, palju tantsida ja järjekindlust pidada igal „pitsballil“ käimisega!

Ent nüüd, aegade möödudes, on seljataha jäänud meil see „pitsballi“ ajastu ja asemele astunud tööpõld seltskondlikus tegevuses. Loov endaarendamistöö laulukoori, õpiringi ja näite-trupi näol on asendanud endise lõbusa, pillerkaaritava aja. Ja ei sobigi enam meieaegsed noorustule väljapuhangu moodused tänapäeva algkoolilõpetanud, elu võistlusareenile astujale noorele. Elu ise on nagu ette kirjutatud meile ja meie järglasile noorile kõrgemad ülesanded, mis kohustavad meid end arendama ja muutuma kasulikumaks ühiskonnale.

Võiksime endi praegust tegevust nimetada tuntud lause — noorte päralt on tulevik — tõttu ka tuleviku eest võitlemiseks. Kuid see tuleviku eest võitlemine ei seisa meil mitte vaba aja kasutamise otstarbekohasuses üksinda, vaid seda võitlust tuleb laiendada ka me igapäevase töö juurde. Käsitan asja maolude seisukohast, sest olen ise ka maalaps, ja sellepärast oleme vistist ka kõik teadlikud selles, kuidas meie eelkäijaist paljudki (mõtlen siin vanemaid) kõigile uutele ajanõuetele reageerivad umbusklikult ja ignoreerivalt! On ju liigutud siin ja sääl, on nähtud ilusaid eeskujusid talumajapidamiste korrastustes on kuulnud kõnesid ja loenguid nimetatud küsimuste kohta — kuid kui palju on neid eeskujusid jäljendatud me tavalises talukohas? Mõningais asjus, nagu see on riietumine, moetantsud jne. peame küll tasavägisi sammu ajaga, kuid miks ei suuda me vajalikke reforme läbi viia ka koduses majapidamises? Igatähes küsimus, millest üle saame nii, et ütleme: seda, mida pole suutnud teha meie vanemad, tuleb teha meil! Ja selles suhtes on meil ees avar tööpõld ja lai võitlusväli. Kui puudubki praegu meil üldises majapidamise juhtimises kaasaraäkimise õigus, siis ometigi saame midagi teha. Vaatame ajakohase pilguga enda ümber, vaatame endi kodust karjahoidmist talvel, vaatame endi elamute ümbrust, laseme pilgul üle libiseda tubade korrastusest — ja siin leiamegi mõnda, mida saame ka omal algatusel ajakohastada. Ja niiviisi väikselte pääl hakates jõuame välja suurte tegudeni. Kui me talvel karja eest hoolitseme kuivade, tasaste asemete tegemise ja õige söötmise teel, siis selle mõju on kindlasti varsti tunda kogu majapidamises; kui me endi kodude, elumajade ümber istutame puid-põõsaid, siis selle väikese toiminguga on tehtud algus ilusa ja suure ülesande jaoks: muuta kodusid ilusamaks ja kasvatades seega endasse ilutunnet ning tõsta kodukultuuri! Ja veel palju teisigi vähese tähtsusega, kuid ometi seejuures väga tähtsaid, tegevusalasid, kus saame midagi teha, leidub me kodudes.

Need kõik aga koos endarendamistööga õpiringis ja mujal moodutavad ühise võitlusrinde tuleviku jaoks. Sellepärast tuleks eelpooltoodud lauset — noorte päralt on tulevik, — täiendada kaasvil! Kata Grossi sõnadega: „Meie päralt on tulevik, sest me ise loome ta tööga!“ (R. Teated — mai 1934).

Ja ma usun sellepärast ka, et meie, Virumaa Rahvaülikooli vilistlaste, ühine soov ja õilis ideaal on tulevikumaa võitmisel: kindlustame endale tuleviku vabaharidustööga, enda vaimse „mina“ arendamisega, ja õilsate Eesti kodude loomisega, kodukultuuri ja põllumajanduse ajakohasele kõrgusele tõstmisega! Ja kui me seda suudame, siis oleme teerajajateks kogu me rahva parema tulevikule.

Karl Kärp,
vilistlane.

Talipäevast suvipäevani.

Ega see talipäev ei saanudki muud olla kui lühike „hinge tagasitõmbamine“ keset tulist tööhoogu, sest hra Sooserv oli veel siin, ja tema juba „armu“ ei anna. Hakkaski siis jälle kibe töö otse kahel rindel: kursusel ja harilik koolitöö. 7. veebruaril lõpeb näitekursus. Südamlik jumalagajätt kursuse juhataja hra Sooservaga, kes on nagu Rahvaülikooli liikmeks saanud — ja kool on jälle oma igapäevase elu roobastes. Kuid see ei kesta kuigi kaua, siis on hra Ingermann Tallinnast kohal, ja algab rahvatantsukursus. Küll see andis aga valu jalgadele! Kuid tulemus oli hea: tervelt 20 rahvatantsu õpiti ära, nende hulgas mitmed taani-, rootsi- ja soome tantsud. Elu läheb jälle harilikku rada. Vaheldust toob Vabariigi aastapäev, mille puhul korraldatakse rahvaluule-õhtu.

Edaspidistest tähtsamatest sündmustest oleks nimetada Eesti Karskushiidu peasekretäri hra Kubjas'e külaskäiku 19. ja 20. märtsil, kes esines meil huvitavate loengutega. Tema kaudu sai Rahvaülikool uue ilusa laulu: „Templirüütlite laul“, A. Läänesaare sõnad ja E. Oja viis. Järgmisel päeval külastab Rahvaülikooli Haridusliidu konsulent hra Laane, kes esineb siin loengutega vabaharidustööst. Töö jätkub, kuid õhus tundub nagu midagi uut, ärevat. See on lähenev kevade ja kursuselõpp, mis toob elektrit juurde, pinge aina kasvab: ägedamalt liiguvad kangaspuud ja pauguvad vasarad. Veel üks külaline käib enne koolitöö lõppu, nimelt agr. hra Anderson, kes viibib koolis kaks päeva, et Rahvaülikooli elu-oluga lähemalt tutvuda. Otse enne kooli lõppu korraldatakse ekskursioon Tartu ja Otepäele. Nähtavasti jättis see omnibusel teostatud sõit läbi Lõuna-Eesti maastiku sügava mulje osavõtjatesse, eriti vaade Pühajärve kaldal „Apteegi“ mäel asuvast vaatetornist.

Kuid aeg ei seisatu, aeg ruttab . . . ligemale liigub lahku-
misetund. 4. mail korraldatakse pidu, kus hea eduga ettekan-
takse A. Mälgu näidend „Isade tee“. Järgmisel päeval on kooli-
näitus, mida külastatakse õige rohkesti, isegi kaugemalt on
saabunud mõned ekskursioonid. Järgmisel, s. o. esmaspäeval
kell 12 kogutakse vana kombe järele saali: Kostavad laulud,
kõned. Meeleolu pühalik-tõsine. Lahkujatele soovivad õnne õpe-
tajad ja külalised (Rahvaülikooli seltsi esimees E. Rosenberg,

koolinõunik H. Linsi ja naaberkooli juhataja A. Kasemets). Õhtul omavaheline koosviibimine, ja järgmisel hommikul kell 5 lahkub „Üles eesti noorus julge“ helidel Rahvaülikooli kümnes lend. Mahajäätud vaatavad kurvvalt liikuvale rongile järele, südames soov, et sellegi lennu „lend“ elus oleks õilis ja puhas. Rahvaülikoolis jääb vaikseks, kuid elu ei soiku lõplikult. 19. mail peetakse siin rahvus- ja põllumeeste-päeva, samal päeval on kogunenud siia ka rühm vilistlasi, kes otsustavad korraldada suvipäeva puhul 15. juunil peoõhtu. Harjutused selleks on käimas. Nii elab Rahvaülikool, ta loodab varsti näha külalistena oma lapsi ja õige suurel hulgal.

Aasta- ja talipäev.

Aastapäev peeti 3. veebruaril traditsiooniliselt peoga. Külalistena viibisid aastapäeval Rahvaülikooli juhatause liikmeid ja hulk vilistlasi. Öeldakse tervitusi. Kantakse ette Läti kirjaniku Zalite näidend „Armud väikesed vääratused“, mis õpitud näitekursuse ajal näitekunsti konsulendi hra V. Sooserva juhatusel.

Pühapäeval, 4. veebr. talipäeva koosolek. Kokkutulnuid üle 70.

Mälestatakse surma läbi lahkunud vilistlasi Helmi Steinberg'i, August Parve ja Johannes Tepumees't.

Tervitusi suusõnaliselt vilistlaste hulgast ütleb vil! H. Gerberon. Tema võrdleb noorte eluvoolu kooli kindlapiirilises õhustikus ja vaimses Kunda jõe kevadise vooluga, mille kohin jäänud kustumatult mälestusse. Samuti kui ojakesed ja jõed jooksevad kokku merre, nii noored koonduvad siia Rahvaülikooli, algul ilma kindla sihita, aga kevadel juba selguvad sihid ja tekib „võimas kohisev vetevool!“ Ühendagem veel kord oma mõtted viimaseks kohinaks!“

Kõneleb hra Ruus „Inimene ja kiiresti ruttav elu“. Kõneleja märkis oma kõnes, kuis elu on arenenud hiiglasammul, kui kiirelt, praegusel inimesel, on võimalik ületada kaugesed, samuti on kättesaadavad igasugused mugavused ja igasugused tehnilised uuendused, mis peavad kergendama inimeste tööd, vahelduvad väik-kiirelt.

Kuid olles nii veelaineks kiiresti voolavas jões jääb inimese suhtumus ellu pealiskaudseks, tal pole aega süvenemiseks, „kallaste nägemiseks,“ ta peab omandama kõike kiiresti mööduvat uut.

Inimese peaaegu vastuvõtte võim pole aga arenenud samas tempos, — sellest tingituna areneb tühjusetunne kõige külla juures. Puudub nimelt isikuline tervik — vaim.

Et ruttavast ajast mööduda sinna ise kadumata, peame otsima ja arendama oma rahva- ja isikupäraseid väärtusi, sellelt kindlalt seisukohalt väljudes peame olema võimelised valida, mida meil uuendusist on võimalik kasutada ja mida mitte.

Eesti rahvast ähvardab see elu kiirvool enam kui teisi rahvaid, kuna ta ei seisa kindlal omapära alusel, on liig palju laenatud teistelt rahvastelt, mida vajagi pole.

Läbirääkimiste all leiti, et praegune aeg nõuab elu lihtsustamist, näib nagu ei oskaks kasutada õiget elu möödumist.

Praegune uuendustehnika töötab kapitali, mitte rahva huvides. Kui inimene kasutab kõike tehnika uuendusi, saab ta tehnika orjaks.

Elavad vaielused keerlevad küsimuste ümber: kas ja millisel määral vajame uuendusi? Arvatakse, et inimese elu pole nii pikk, et seda raisata aina katsetusiks. Vanu kindlaid kogemusi kasutades, jõuame pikka aega kindlalt edasi. Nii tuuakse elu pidurdamatuse tagajärjena näiteks hulgalisi talude oksjoneid. Talurid läksid liig kiiresti kaasa igasuguste uuendustega. Ei suudetud arvestada väljaminekute protsentuaalse tasuvusega. Leitakse, et uuendused on vajalikud, aga valima peab. Kõik uus tuleb muuta omakohaseks, tuleb välja arendada valdav oma joon, nagu see on teistel rahvastel juba olemas. Esivanemate kultuurist peame ammutama muistse vaimu, peame tundma endi ajalugu, et suudaksime tuua seda ürgvaimu oma tuleviku kodudesse, tuua seda meie rahva omapära südamest. Sellel alal peaks asuma tööle meie vaimsed loojad, sõnaja muusikakunstnikud, et luua otse rahvale uusi ja omapäraseid väärtusi. Väärtusi, milles voolab rahva hing! Sellega lõpes koosolek.

Vilistlaskogu üldkoosolek.

Juhatusesid langesid välja vanuse järele: J. Ruus ja A. Mägi. Mõlemad valiti juhatusesse tagasi. Asemikkudeks: Aleks. Toiger ja Ferd. Grünfeldt.

Revisjonikomisjoni jäid tagasi: M. Ehrenberg, O. Neudorf ja H. Näks.

Koosolekul tehtud otsused on teatatud ringkirjas, mis saadetud koju igale vilistlasele.

Ülejäänud osa ajast veedetakse omavahelises koosviibimises, lauldakse, mängitakse; vilistlaste ja õpilaste poolt mitmesugused lühikesed ettekanded loovad üleva meeoleolu.

Olime koos veetnud jällegi ilusaid tunde, nii palju oli rääkimist, küsimist ja võime tunnistada, et kõik talipäevast osavõtjad viisid kaasa kodudesse värskendava vaimlise puhangu, uued lootused ja algatused.

Kirjakast.

Vilistlastelt on saabunud vahepeal jälle terve rida kirju. Järgnegu siin neist mõningaid katkendeid:

Saimme Resar (Kullamaalt, Koloverest) kirjutab: „Meil elu läheb siin kiire tempoga; tegutsevad hooga kõik seltsid, et olen liige igas seltsis, siis on mul nii vähe aega „oma jaoks“, et kirjutamisest ei tule palju välja! . . . Ta töötab kohalikus perenaiste seltsis, organiseerides huvi- ja kõneõhtuid, võtab osa haridusseltsi laulu- ja muusikakoorist.

Põldeojade, Leeni ja Johannes (Alutaguselt) kirjast selgub, et ka nemad mõlemad kohapealses seltskondlikus tegevuses tublisti kaasa löövad. On asutatud õpiring, muudetud küla nimi eestipäraseks („Samokrassi“ asemel „Aruküla“). Need üritused on algatanud Johannes, kuna Leeni töötab juhtival kohal kohalikus maanaiste seltsis. (Olgu siin nimetatud,

et Põldoja juba viie aasta eest oma nime „Feldbachi“ eestistas, arvatavasti esimene Rüki perest).

H. K u u l b a s (Haapsalust, alaline asukoht Kirbla) saadab tervitusi scoutspataljoni II kompaniist, kus ta kaitsevälasesena teenimas, Rükile: „Need teadmised, mis olen omandanud Rahvaülikoolist, on mulle andnud selgema arusaamise elust. Võin julgesti öelda, et lähen röömuga elule vastu, sest emake Rahvaülikool on mu elule pannud aluse“.

R a i s s a K õ v a m e e s (sünd. Kesküla, Muhust): . . . „Minu elan oma rahulist elu. . . Kirjutamisega katsetan pisi-tasa edasi. Olen „Meie Maa“ kaastööline. Saadan sinna väikesi jutukesti, sündmusi kohalikust elust jne. Suvel korjasin vanu rahvalaule, ka vanu jutte olen korjanud ja „Meie Maale“ saatnud. . . Tänavu loodan, nagu mulle on lubatud, et ilmub „Meie Maas“ mu pikem jutustus „Kolmnurk“.. Näeme, et Rüki perest hakkab ka pisi-tasa kirjanikke võrsuma. R. Kõvamees ongi Saaremaa kirjanike hulka arvatud, nagu nähtub „Saare kirjanike ja tege- laste“ albumist.

H a r i v a l d T a l i g a (Harry Gerberson, Riisakülalt, Pärnumaalt) kirjutab Rüki hünni kohta: . . . „Minu arvates peaks hümn olema eestkätt lahing- ja võitluslauluks. Võitlust on meie ajalugu täis ja see ei puudu kindlasti ka tulevikus. . . Ka oleme meie Rüki vilistlased oma loomult kutsutud võitlejaiks senise halva ja alaväärtusliku vastu. . . Ka meie ridadesse kuluks vaimustust. Siis: meie hümn peaks sisaldama meie endi sihte ja mõtteid, neid kehastama, siis veel laiemas mõttes kogu meie rahvast. . .“ Soovitab hümniks võtta Koidula luuletist „Ei eksi“. Järgnegu siin selle luuletise sõnad:

Möök ühes, lubi teises käes,
Nii teeme rahvatööd!
Nii lahutame vaikselt väes
Ta rasket vaimuööd!

Meil vaenlasi on täis maailm
Ja nende vägi suur:
Meid valvab aina isa silm,
Ja õigus meie juur.

Ei eksi meie salgake,
Kas mürisegu maa,
Küll Issand aitab palgale,
Meid armus korra ka!

H. T a m m i s t e (Tamman, Jäleverest, Viljandimaalt) kirjutab lipukavandi kohta: „Mis puutub lipukavandisse, siis näeksin teda sellisena, et lipul oleks kujutatud kodumaa piirjooned. Pindala võiks valgeks jääda, rannajoon must, meri sinine, sellega oleks rahvusvärvid sümboliks, et armastame kodumaad. . . Kunda asukohas oleks päike, mille kuldsed kiired tungivad läbi kogu maa. . . Tammiste lubab omalt poolt aineliselt kaasa aidata lipu muretsemisel.

Sama Tammistelt saabub äsja huvitav kiri, mille avaldame siin täieliselt: „Meie, Lahmuse laulupere, olles koos lauluharjutusel, oleme teadlikud Rahvaülikooli kõigeis sihtteis ja tunnustame need omaks. Teatame, et täna kõlas Lahmuse 6-kl. algkooli ruumes võimsalt „Üles eesti noorus julge.“

Kiri on varustatud kolmekümneviie allkirjaga. Vil. Tammiste kirjadest nähtub, et ta teotseb agaralt kohalikkudes kultuurilistes seltsides, on korraldanud huvi- ja kirjandusõhtuid, kavatsusel veel mitmesugused üritused: Kohus vanapoiisi üle ja elav ajaleht.

Leo Kruusbart (Kiltsist): Igapäevane töö isatalus, vaheaeg ÜENÜ Kiltsi osakonnas, juhatuses liikmena, enese jaoks vähe aega, perekonnaseis endine (vallaline — toim. märkus).

Karla Kärp (Vohnjast, Virumaalt) on rakendanud end kodu korraldamise töösse: kuivatab sood ja arendab aiandust. Vabal ajal töötab õpiringis. Õpiring töötab nähtavasti edukalt, liikmeid 20. Annab välja oma ajakirja „Koitu“ ja korraldab suuremaid vaieluskoosolekuid külalistega.

Tänu kirjasaatjatele, ärgu unustagu nad, samuti kui teisedki vilistlased, ka edaspidi Rahvaülikooli.

Hümni ja lipukavandi suhtes olgu nimetatud, et peale eelmainitute teisi ettepanekuid vilistlaste poolt seni tehtud ei ole.

Eestlasele eesti nimi!

See hüüd on vastukaja leidnud ka Rahvaülikooli vilistlastes, sest järjest tuleb teateid nimede muutmisest. Sellepärast on tarvilik uued nimed kaasvilistlastele teatavaks teha. Järgnegu siin meile teadaolevad nimedemuutused:

Uus nimi.	Endine nimi.
Kata Haavisto	Kata Gross
Harivald Taliga	Harry Gerberson
Hiie-Leen Lepamäe	Hilda Lepberg
Hendrik Tammiste	Hendrik Tamman

Vilistlaskogu juhatus palub endale kõigist nimede muutmistest teatada, samuti aadresside muutmistest, et neid „Teatete“ kaudu kõigile vilistlasile teatavaks teha.

Arvame, et meil ei ole vaja siin nimede eestistamist soovitada, sest selle vajadus peaks olema igale Rüki vilistlasele isenesestki selge; kui oleme eestlased, siis olgu meil ka eesti nimi.

Mitmesuguseid teateid.

Vilistlaskogu juhatusel on kavatsus välja anda kooli juubeli puhul suuremat albumi lühikese ülevaatega kooli 10 a. tegevusest ühes selgitavate ülesvõtetega, vilistlaste töödega jne. Albumi trükkimine läheks maksma 300—350 krooni. Nimetatud summa saaks kokku, kui albumil oleks 140—150 eeltellimist à 25 senti.

Sellepärast palub vilistlaskogu juhatus neid, kes soovivad albumi omandada, tellimisraha 25 senti (võib postmarkides) vilistlaskogu laekurile prl. Rooberele saata ja seda teha kiiremas korras, siis selgub, kas on võimalik albumi välja anda või ei.

Ettetellijatel ei maksa karta raha kaotsiminekut: kui albumi välja anda ei saa, arvatakse tellimise-raha järgmise aasta liikmemaksu ette.

—o—

Möödunud aastal korraldatud ankeedi tulemuste kohta ilmub ülevaade järgmistes „Teadetes“, või albumis.

—o—

Käesolevat „Teadete“ numbrit ei saadeta neile vilistlastele, kes oma liikmemaksu vilistlaskogu 3. II 35. otsuse kohaselt (lähemalt talvises ringkirjas) ära tasunud ei ole. Selle määruse alla ei käi viimase lennu vilistlased, neile saadetakse „Teated“ selle peale vaatamata, kas nad vilistlaskogu liikmed on, või ei. Kuid järgmist „Rahvaülikooli Teadete“ numbrit ei saadeta enam neile 10. lennu õpilastele, kes vilistlaskogu liikmeks astunud ei ole. Liikmeks astumine sünnib sellekohasel kirjalikul või suulisel sooviavaldusel, kus juures tuleb öiendada vilistlaskogu liikmemaks, mille alammäär 50 senti (eluaegse liikmemaksu alammäär 5 krooni). Liikmemaksu (üheaastast) võib tasuda ka postmarkides.

—o—

Nagu teada, langeb Rahvaülikooli 10. a. juubeli pühitsemine tulevase veebruarikuu esimese laupäevale. Päeva tegelikudeks korraldajateks on tulevased õpilased. Et pidustused hästi korda läheksid, mõjuvad oleksid, on vaja, et õpilasi tarvilisel arvul tuleks ja nad oma võimeilt tublid oleks. Üks kui teine oleneb aga suurelt osalt just vilistlastelt. **Nemad peavad kohaseid noori välja valima ja Rahvaülikooli saatma. Vilistlased, ärge unustage seda tähtsat kohustust!**

Et vilistlaste arv järjest kasvab, selle tõttu suurenevad ka vilistlaspäevade kulud. Seni on kandnud kulud kool, kuid tulevikus tuleb vilistlaskogul osa kulusid oma kanda võtta. Et selleks raha saada, otsustas vilistlaskogu peakoosolek 4. II 35. määrata tali- ja suvipäeva puhul korraldatavatel pidudel ka vilistlastele sissepääsumaks.

—o—

Abiellunud:

Erna Venig — Joh. Simbergiga.

Benita Peters — Eduard Silvesteriga.

Aadress: Lembitu t. 1.

Türi.

Noorpaaridele soovime uuel eluteel palju õnne.

—o—

Tuletame meelde V lennu vilistlastele, et eeloleval suvipäeval on nende lennu 5 a. juubel, sellepärast ilmumine 100%-selt tarvilik.

—o—

Astuge vilistlaskogu liikmeks, kes seda veel seni teinud ei ole. Liikmeraha (alammäär 50 senti) saata vil. kogu laekurile prl. Rooberele (võib postmarkides).

Tellige Rahvaülikooli juubelalbumi.

Kuuendale lennule.

Kaasvilistlased! Mäletavasti elasime oma ülikooli põlves kaasa RÜK'i 5. aastapäeva, saades au osalisteks olla tükk teemast, ning olla tema tähtpäeva korraldajaks. Et tema poolt meile kaasaantu eest tänada, oleks meie — tänamata — kohuseks ilmuda täisarvuliselt RÜK'i 10. aastapäevale.

Mitte üksnes selleks, et „austada“ oma osavõtuga aastapäeva, vaid selleks, et päeva hääks kordaminekuks kaasa aidata. Kuna meie lennul möödub ka 5 aastat lahkumisest, siis võiksime lennu kogumispäevaks määrata kooli aastapäeva, kuna see oleks kasuks mõlemile. Minu poolt oleks see vaid mõtteavaldus, mille üle mõtteid vahetada võiks suvipäeval. Seepärast olgu meid rohkearvuliselt suvipäeval. Seniiks nägemiseni!

Kiltsi, 21. mail 1935.

Leo Kruspard,
VI lennu õpilasvanem.

Virumaa rahvaülikooli vilistlaskogu kodukord.

Vilistlaskogu võib ainult siis kasvada ja omas töös häid tagajärgi saavutada, kui iga vil.-kogu liige täidab omi kohuseid, austab teiste õigusi ja ei riku ühiskonna maksvat korda, vaid aitab kaasa korra teostamisele, mis viib ühiskonda kultuuriliselt edasi. Sellepärast on vajaline kindlaks määrata nõuded seltskonnas ja vilistlaskogus eneses.

1. Vilistlaskogu liikme siht on aus töö ning truü kohusetäitmise iseenda ja oma ligemise, oma maa ja rahva vastu.

2. Autundmus olgu V. Rahvaülikooli vilistlaskogu liikme teiseks loomuseks. Ärgu unustagu keegi, et tema au on ka kaasvilistlaste, vilistlaskogu ja V. Rahvaülikooli.

3. Valele ja pettusele olgu avalikult vaen kuulutatud. Vilistlaskogus peab valitsema kõige puhtam aususe ja usalduse julgeolek.

I osa.

Vilistlaskogu liikmed, nende õigused ja kohused.

1. Virumaa Rahvaülikooli Vilistlaskogu tegevliigeteks võivad olla need Virumaa Rahvaülikooli lõpetajad, kes lõpetamisel omandavad lõpumärgi kandmise õiguse.

2. Vilistlaskogu tegevliigeteks loetakse lõpumärgi kandmise õigusega Virumaa Rahvaülikooli lõpetajad, praegused ja endised õpetajad, kes on tasunud liikmemaksu üldkoosoleku poolt määratud korra järele.

3. Liikmemaksu mitte tasumise tõttu Vil.-kogust välj langenud liikme tagasivõtmine sünnib juhatuse sellekohase otsuse põhjal.

4. Uuesti Vilistlaskogu liikmeks astumise soovi korral tulevad endised võlad ja kohustused Vil.-kogule tasuda.

Märkus: Juhatusel on õigus erakorralisi põhjusi arvesse võttes, vabastada vana võla tasumisest.

5. Igat liiget, kes Vilistlaskogu põhimõtete või määruste vastu eksib, või neid meelega rikub, võib Vilistlaskogu üldkoosolek juhatusel ettepanekul $\frac{3}{4}$ koosolijate häälteenamusega kodukorra põhjal karistada, ajutiselt või jäädavalt väljaheita.

Märkus: Väljaheidetu kaotab märgi kandmise õiguse.

6. Kodukorra põhjal väljaheidatud liige, kes ühe kuu jooksul peale väljaheitmise aja lõppu, soovi ei avalda Vilistlaskogu liikmeks tagasi astuda, loetakse põhjuseta väljaastunuks.

7. Kodukorra põhjal väljaheidatud liikme tagasi võtmine sünnib juhatusel ettepanekul üldkoosolekul liht-häälteenamusega.

II osa.

Vilistlaspäevade kord.

1. Talipäev (aastapäev) on veebruari kuul, esimesel pühapäeval.

2. Talipäev algab laupäeval aktusega ja lõpeb esmaspäeva hommikul kell 03.00.

3. Suvipäev on juuni kuul võidupüha eelsel pühapäeval, kui võidupühanääd on kolm ehk rohkem päevi, vastasel korral nädal aega varem.

4. Ametlik suvipäev algab pühapäeval päikese tõusuga ja lõpeb esmaspäeva hommikul kell 03.00.

5. Vilistlased, kes soovivad tali- või suvipäeval kauemaks jääda Rahvaülikooli kui märgitud punkt 2 ja 4, tuleb sellest teatada Vilistlaskogu juhatusel.

6. On väga soovitatav, et tali- kui ka suvipäev oleksid ainult omavahelised.

Märkus: 1. Vilistlaskogu juhatusel on õigus kutsuda vilistlaspäevale külalisi. 2. Ka kaugematel vilistlastel on õigus külalisi kaasa tuua, kes soovivad Rahvaülikooli eluga põhjalikumalt tutvuda, kuid neil tuleb sellest Vilistlaskogu juhatusel teatada ja külalise ülespidamise kulud tasuda.

7. Vilistlaspäevadel on üldiselt maksev Rahvaülikooli kodukord.

8. Mündatustest Vilistlaskogu liikmete koosseisust ning üksikasjaline vilistlaspäevade kava, avaldatakse „Rahvaülikooli Teated“es“.

III osa.

Omavahelise kohtu kord (o/k).

Kohtu korraldus.

§ 1.

Omavahelise kohtu koosseis.

1. Kohus koosneb 5-st kohtunikust. Neist on neli Vilistlaskogu üldkoosoleku poolt valitud, kuma Vilistlaskogu esimees valimata omavahelise kohtu kohtunikuna ja juhatajana esineb. Kohtunikud valivad enestest juhataja abi, kirjatoimetaja ja tema abi ning määravad kohtuistungu aja, kus juures

kahe kohtuistungu vahe ei või olla lühem, kui 3 nädalat. Vilistlaskogu koosolek valib veel 2 asemikku, kes kohtunikkude puudumisel või kui kohtunik poolena kohtus esineb, nende aset täidavad. Kohtunikud ja asemikud valitakse üheks aastaks. Igal aastal langeb kaks liiget vanaduse järele omavahelise kohtu koosseisust välja.

2. Kohtule alluvad kõik kaebused Vilistlaskogu liigete peale (ka kaebused enese peale) välja arvatud kohtunikkude ametieksimused.

Märkus: Kaebused kohtunikkude ametieksimuste asjus alluvad Vilistlaskogu koosolekule.

Kohtupidamise kord.

§ 1.

K a e b u s.

1. Igal Vilistlaskogu liikmel on kaebamise õigus iga Vilistlaskogu liikme peale.

2. Kaebus antakse kirjalikult ehk suusõnaliselt o/k juhatajale või kirjatoimetajale.

3. Kaebus peab ainult kaebuse fakti sisaldama. (Kaeban N. N. peale).

§ 2.

K o h t u s s e k u t s u m i n e.

1. Kohtusse kutsumine sünnib kirjalikult o/k juhataja määramisel kirjatoimetaja allkirjaga.

2. Kutsed peavad vähemalt nädal aega enne kohtuistungut kätte toimetatud olema.

3. Kohtusse mitte ilmunise põhjus peab olema vähemalt 1½ nädalat enne järgmist kohtuistungut puuduja poolt o/k juhatajale ehk kirjatoimetajale teatatud.

4. Kui pooltel, nii kaebajal kui ka kaebealusel ei ole isiklikult võimalik kohtusse ilmuda, siis võvad nad esitada kohtule oma seletuse kirjalikult.

Märkus: Ka tunnistajad võivad sel juhtumisel oma seletuse esitada kirjalikult.

5. Kaebealuse kahekordsel põhjuseta puudumisel või kirjaliku seletuse esitamata jätmisel, tehakse otsus tagaselja; kaebaja kahekordsel põhjuseta puudumisel või kirjaliku seletuse esitamata jätmisel loetakse kaebus kustunuks.

§ 3.

A r u t a m i n e.

1. Kohtupidamine on kinnine.

2. Eesistuja avab kohtuistungu sõnadega: „Kohtuistung algab“ ja asub asjade arutamisele. Enne asja arutamist pärib eesistuja kirjatoimetajalt, kas pooled on ilmunud või kirjaliku seletuse esitanud. Kui kumbagi poolt pole kohtusse ilmunud

ja nad ka kirjalikku seletust ei ole asja kohta saatnud, lüka-
takse asjaarutamine edasi. Mõne tunnistaja või tema kirjaliku
seletuse puudumisel võib asi poolte nõusolekul otsustada.

3. Asja sisulise arutamise kord on järgmine:

- a) Kaebaja kannab asjaolud ette, ilma et ta nende kohta oma arvamist avaldaks;
- b) kaebealune annab sellele oma seletuse;
- c) kui tunnistajad olemas, kuulatakse nad üle;
- d) kohtunikud panevad asja selgitamiseks pooltele ja tunnistajatele küsimusi ette.

4. On kohtulik juurdlus lõppenud, antakse kaebealusele viimane sõna.

§ 4.

Otsuse tegemine.

1. Peale asja sisulist arutamist lahkuvad pooled ja tun-
nistajad kohtu ruumist, algab nõupidamine, millest ainult koh-
tunikud osa võtavad.

2. Kohus kaalub kaebuse põhjalikult läbi ja otsustab liht-
häälteenamusega:

- a) Kas kaebealune on süüdi;
- b) kui süüdi, kuidas süüdi fikseerida;
- d) karistuse suuruse.

4. Ei ole mõnda süüdi kodukorras ette nähtud, peab otsus
ikkagi tehtama. See otsus pannakse Vilistlaskogu koosolekule
kinnitamiseks ette.

4. Peale nõupidamise kutsutakse asjaosalised kohtupida-
mise ruumi, kus eesistuja kuulutab otsuse.

Märkus: On materjal asja kohta kohtule poolte ja tun-
nistajate poolt sisuliselt kirjalikult esitatud, arutab kohus asja
esitatud materjali põhjal ja teeb otsuse.

100

§ 5.

Edasikaebus.

1. Pole üks pool kohtuotsusega rahul, võib ta o/k juhata-
ja kaudu edasikaebuse Vilistlaskogu koosolekule anda, kuid
mitte hiljem, kui nädal aega peale otsuse kuulutamist. On eda-
sikaebus õigel ajal sisse antud, kannab kohtu eesistuja kohtu
poolt asja kohta kogutud andmed Vilistlaskogu koosolekul ette.
Koosolek asja sisuliselt läbi arutades, teeb lõpliku otsuse.

§ 6.

1. Otsus astub jõusse nädal aega pääle otsuse kuuluta-
mist.

IV osa.

Omavahelise kohtu fiktsioonid ja karistusmäärad.

1. Raske eksimine Vilistlaskogu põhimõtete vastu ja
neist lahkuminev teguviis, mis kooselu Vilistlaskogus võima-
tuks teevad — väljaheitmine.

2. Vilistlaskogu või Rahvaülikooli laimamine avalikus kohas — väljaheitmine.
3. Vilistlaskogu või Rahvaülikooli mitmekordne pahandamine — 1 — 2 laitust.
4. Vilistlaskogu liikme kahtlustamine autuis asjus ja sellest kuulduste laialilaotamine — 2 laitust.
5. Kindla aja peale võetud võla tähtjaks mitte tasumine — kuni 2 laitust.
6. Hooletus oma peale võetud kohustuste täitmisel — 1 laitus.
7. Korratu olek oma lubamistes kaasvilistlaste vastu — 1 laitus.
8. Kehalise jõu tarvitamine — ajutiselt väljaheitmine.
9. Võõra vara meelega omandamine — väljaheitmine.
10. Tali- ja suvipäeva korra vastu eksimine — kuni 2 laitu.
11. Kodukorra vastu eksimine — kuni 1 laitus.
12. Loidus Vilistlaskogu otsuse ja korralduste vastu — 1 laitus.
13. Hoolimatus omavahelise kohtu vastu — 1 laitus.
14. Omavahelise kohtu pahandamine — kuni 1 laitus.
15. Omavahelise kohtu haavamine — kuni 2 laitust.

Rahvaülikooli 10. suvipäev 15. ja 16. juunil 1935. a.

Suvipäev algab 15. juunil kell 21 koosviibimisega. Kavas: näidend ja tants.

16. juunil:

- Kell 9.30 — hommikueine.
 „ 11.30 — koosolek.
 1) Peateema: Mida nõuab käesolev aeg Rahvaülikooli vilistlaselt.
 2) Läbirääkimised Rahvaülikooli juubeli pühitsemise kohta.
 „ 15.00 — lõuna.
 „ 17.00 — jalutuskäik.
 „ 20.00 — õhtueine.
 „ 21.30 — omavaheline koosviibimine.

Vilistlaspäeva lõpp 17. juunil kell 3.

1934/1935 aasta õpilaste nimed ja aadressid.

1. Vernik, Veera — Sangaste Sauküla ag. Valgamaa.
2. Luik, Aliide — V.-Roela p. ag. Virumaa.
3. Kool, Linda — Aaspere p. ag. Käsmu as. Virumaa.

4. Maltis, Aleksandra — Muhu, Hellamaa p. ag.
5. Klaas, Edgar — Adaka p. k., Rakvere Virumaa.
6. Rüütel, Meeta — Kadila p. ag. Virumaa.
7. Epner, Sigord — Kõnnu, Valgejõe p. ag. Harjumaa.
8. Reinvald, Johannes — Kolga, Lillearu pt. Harjumaa.
9. Noorlind, Helda — Kabala p. ag. Virumaa.
10. Rähnel, Ida — Pihtla p. ag. Saaremaa.
11. Kokk, Aino — Adaka pk. Rakvere, Virumaa.
12. Lootsmann, Martin — Narva-Jõesuu, Smetski 26.
13. Song, Meeta — Kikepere p. ag. Pärnumaa.
14. Kull, Helmi — Harku p. ag. Kodasma, Harjumaa.
15. Seema, Serafima — Tagavere p. ag. Saaremaa.
16. Luts, Salme — Orissaare, Taaliku pt. Saaremaa.
17. Kesküla, Adolf — Haljala, Männiku pk. Virumaa.
18. Kallas, Aleksander — Kunda 41—7. Virumaa.
19. Sipria, Evald — Varangu, Selja algk. Virumaa.
20. Mutik, Viktor — Kunda Rannamõisa, Virumaa.
21. Timm, Eugeni — Kunda as. Virumaa.
22. Pöödar, Melita — Varangu, Selja algk. Virumaa.
23. Rogov, Antonina — Kunda-Aru Virumaa.
24. Jaanimäe, Veera — Kalvi ag. Voibergi Virumaa.
25. Leopoldts, Salme — Kunda-Aru Virumaa.
26. Klaumann, Veera — Aseri p. ag. Virumaa.
27. Veiderpass, Linda — Ambla, Jootma as. Järvamaa.
28. Adamson, Elsa — Kaanso p. ag. Viljandimaa.
29. Väljaots, Leida — Kunda-Ojaküla. Virumaa.
30. Vares, Benita — Paasvere. Virumaa.
31. Selliov, Ida — Illuka p. ag. Virumaa.
32. Tallenhof, Meeta — Rapla, Hagudi jaam. Harjumaa.
33. Sellmann, Helene — Vao v. Virumaa.
34. Raudmets, Ellen — Kirna jaam. Järvamaa.
35. Part, Selma — Aravete, Soosalu pk. Järvamaa.
36. Arro, Edgar — Kunda 37—2. Virumaa.
37. Birnbaum, Salme — Anija p. ag. Sae pt. Harjumaa.
38. Krall, Magda — Kolga p. ag. Harjumaa.
39. Uulmann, Arnold — Kunda 44—4. Virumaa.
40. Tiilen, Jakob — Kunda 52—1. Virumaa.
41. Böckler, Märt — Porkuni p. ag. Virumaa.
42. Kaska, Evald — Loobu p. ag. Virumaa.
43. Astuvere, Richard — Kunda as. Virumaa.
44. Mutik, Aleksei — Kunda 49—5. Virumaa.
45. Pello, Meeri — Liigvalla, Rakke pk. 10. Järvamaa.
46. Bork, Vendla — Jisaku, Ranna-Pungerja. Virumaa.
47. Jaanimäe, Aliine — Kalvi p. ag. Vorbergi kpl. Virumaa.
48. Taalbach, Helmi — Aaspere p. ag. Virumaa.
49. Lepik, Linda Hilda — Võisiku v. Tässi pt. Viljandimaa.

Õpilasi oli kokku 52, kolm neist lahkusid enne kooli lõppu.